

цето на Мурзакевича единъ отъ първитъ руски учени, които сѣ заинтересували за нашето духовно пробуждане и привлѣкли вниманието на руското общество върху неговитъ нужди.

Като е дума за първитъ руски изучавания, заслѣгащи положението и участъта на българитъ, нека отбележимъ и балканскитъ писма отъ 1828 г. на д-ръ *М. К. фонъ Щернъ*, върху които обръща вниманието на българския образованъ свѣтъ г. проф. Попруженко въ бележкитъ си по българското възраждане, печатани въ цитуванитъ вече по-горе „Известия на Народния Етнографически музей въ София“.

Къмъ първитъ трудове по българоведение въ Русия трѣбва да отнесемъ и „Отчета за пътуването, извършено въ 1840—41 г. г. въ Южнославянскитъ земи“ отъ *Н. И. Надеждинъ*, бележитъ ученъ и професоръ въ Московския Университетъ презъ 30-тъ години на 19-то столѣтие, сѣщо като Мурзакевича единъ отъ виднитъ членове на поменатото вече Одеско Общество исторіи и древностей. Въ този „Отчетъ“, напечатанъ въ т. I на „Записки Одесскаго общества исторіи и древностей“, на основание на исторически данни се говори за видната роля, играна въ миналото отъ българитъ на Балк. полуостровъ, и за влиянието имъ върху развитието на просвѣтата въ Русия, както и за това, че тѣ заслужаватъ участие въ тежкото си положение подъ турското иго. Нека при това забележимъ, че „обширното си пътешествие по славянскитъ земи“ Надеждинъ предприелъ по поръчка на Д. М. Княжевичъ, попечитель на Одеския учебенъ окръгъ презъ 40-тъ години, обикналь българитъ презъ Погодина и взелъ подъ свое покровителство Найдень Герова, когато тоя се учелъ въ Одеса.

Нашиятъ съотечественикъ *Вас. Евст. Априловъ*, като-че-ли иде насреща на тия руски научни интереси и съчувствени разположения къмъ нашия народъ и бърза да запознае руското общество съ „денницата на новобългарското образование“ чрезъ известната си писана на руски езикъ, твърде ценна книга, подъ тоя характеренъ насловъ („Денница новоболгарскаго образованія. Сочинение Василія Априлова, ч. I, Одеса 1841 г.).

Цельта на своето съчинение Априловъ опредѣля въ предговора на книгата си съ следнитъ думи: „Цѣль сочиненія состоитъ въ томъ, чтобы сдѣлать извѣстными начало и развитіе вновь возникающей новоболгарской образованности и познакомить русскихъ съ тѣмъ изъ племя славянскихъ, которое еще издревле было съ ними въ ближайшемъ родствѣ, и которое теперь, говоря вообще, столь мало известно... Изъ этой книги русскіе узнають стремленіе болгаръ къ образованію, а болгаре воспослѣдуютъ примѣру